

Góðu próvtakarar og øll onnur, ið eru komin saman á Vinnuháskúlanum í dag.

Teir sigla so væl sín fría knørr, har streymur fer gjøgnum trongan fjørð, teir stevna so víða um sund og høv. – Av vestri blæsur byrur yvir báru-

Kom at hugsa um hesi sera væl samansetttu orð í yrking eftir Hans Andrias Djurhuus, nú

Tórshavnar Kommuna hevur verið so ómetaliga beinasom, at heingja 16 vatnlitsmyndir av

føroyskum sluppum upp í samkomuhøllini á

Vinnuháskúlanum, sum heimskendi havmálarin, skúvoyingurin, Hans Skálagarð, hevur málað.

Kann skoyta uppí, at onkrir málningar hjá Hans Skálagarð hanga í Hvítu Húsinum í Washington.

Um vit hugsa okkum eini 100 ár aftur í tíðina, so

vóru helst allar hesar sluppir, ið her hanga, til

fiskiskap undir Íslandi hesa árstíðina, og einir 300

mans mannaðu hesar 16 sluppirnar. Fyrst í farnu

øld høvdu føroyskir ungdómar av mannkyni

næstan onki annað væl enn at fara til skips. Stórt

sæð bert eldri menn, kvinnur og børn vóru eftir heima um summarið.

Sluppirnar hava allar sína søgu og ein av myndinum, ið hongur til høgru millum vindeyguni er av sluppini Carlton, sum var heimahoyrandi í Klaksvík. Tá ið Carlton varð keypt úr Svøríki í 1922, var tað ikki vanligt, at sluppinar høvdu motor. Hetta broyttist tó skjótt, og 10 ár seinni høvdu næstan allar sluppirnar fingið motor ísettan. Carlton fekk annars eitt hendingaríkt lív – var millum annað í Grønlandi í 1925, tá ið menn rokna tann vinnuliga fiskiskapin har at vera byrjaðan og varð álopin av týskum flogfari í 1941. Carlton hevði sína tíð og varð løgd í 1958 – eftir hetta komu nýggjar tíðir og nýggj vinnutól.

Her hugsi eg serliga um øll tey 70 stállínuskipini, sum avloystu sluppirnar síðst í 50-unum og fyrst í 60-unum. Myndin av sluppini, ið hongur her næst hurðini er av Westward Ho, ið fyrst var

heimahoyrandi í Suðuroy, merkt TG 322. Kann leggja afturat, at fyri júst 100 árum síðan, í 1921, var Westward Ho besta føroyska skipið at fiska, 1035 skippund svarandi til eini 165 tons í saltfiski, og hevur tað verið fleiri ferð upp í lastina á skipinum.

Og merkini blaktra, og segl standa full, teir sjógarpar ungu teir vinna sær gull, og heima har sita tey børn og vív. – Av vestri blæsur byrur yvir báru –

Í 1964 gekk illa at manna Westward Ho, tí menn vildu heldur fara við stállínuskipunum, og tá var gjørt av at leggja skipið. Westward Ho er í dag partur av okkara siglandi mentanararvi, heimahoyrandi í Tórshavn, merkt TN 54. Sluppin liggur til dagligt við bryggju við Skeiva Pakhús, beint her niðanfyri skúlan, sum eitt livandi savn og eitt satt prýði fyri Føroyar sum siglandi tjóð. Síðstu árin hevur Vinnuháskúlin verið tykkara námsfrøðiligi vitanarkarmur, har ið tit hava lært

eina ørgrynnu um bæði líkt og ólíkt innan m.a. lærugreinir sum maskin- og siglingartøkni. Skúlin hevur roynt at givið tykkum eitt gott grundarlag. Nú tit fara út í vinnuna, fara tit veruliga at læra. Tit, ið dag fáa prógv handað á Vinnuháskúlanum, hava havt og koma at fáa heilt aðrar vinnumøguleikar og avbjóðingar enn tykkara abbar, langabbar og oldurabbar høvdu sum sluppfiskimenn. Væl er slóðað fyri.

Tað gleðir meg eisini, at tað í dag er ein kvinna, sum fær handað skipsføraraprógv. Tað ganga fyra kvinnur á Vinnuháskúlanum í løtuni, og allar kvinnur eru sjálvandi hjartaliga vælkomnar at lesa á Vinnuháskúlanum. Vildi ynskt, at tað vóru fleiri. Vóni, at so verður í framtíðini.

Nú tit eru liðug við útbúgvingina, stendur heimurin opin fyri tykkum. Møguleikarnir eru óteljandi. Onkur av tykkum fer helst til skips, onnur fara í góð stórv á landi og summi fara í gongd við víðari lestur. Um eg skal geva tykkum

eini góð ráð, so verið ikki bangin fyri at útpurra skiparan ella maskinstjóran, um tit eru í iva um okkurt. Útpurrið heldur eina ferð ov nógv enn eina ferð eina ferð ov lítið. Teir eru umborð til tað sama.

Ætlaði ikki at nevna so nógv um korona í dag, men kann ikki lata vera, tí onkrir tilburðir hava verið millum næmingarnar, nú í próvtøkutíðini, og fleiri næmingar hava sitið og sita enn í sóttarhaldi. Í samráð við Pál Weihe, fingur vit loyvi til at hava næmingar, ið hava sitið í sóttarhaldi, til skrivligar próvtøkur á skúlanum, treytað av, at tey sótu í einarúmi við egnari inngongd. Skúlin syrgdi sjálvandi fyri, at próvtøkan varð hildin við eftirliti sambært galdandi reglum. Tann eina dagin herfyri vóru tað so nógv, at tað knípti við serhølum. Eg og húsavørðurin báðir høvdu skipað so fyri, at ein av næmingunum skuldi sita í fýrrúminum millum báðar oljufýringarnar.

Oljufýringarnar tendraðu skiftivís og neyðugt var tí við oyraverju og hitin í rúminum liggur um eini 40 hitastig. Talan var um maskinmeistaranaæming, so vit hugsaðu líkasum báðir, at viðkomandi akkurat tað sama kundi fyrireikast til veruliga lívið, betur fyrr sum seinni. Tá segði Karl, undirvísingarleiðari fyri maskinlinjuna, kortanei. Hann metti ikki, at umstøðurnar kundu góðtakast. Tá bleiv loysnin, at viðkomandi skuldi inn og út ígjøgnum eitt vindeyga fyri at kunna sita í einarúmi. Onki problem segði Karl, veit, at viðkomandi næmingur eisini er kimiligur sum ítróttarmaður. Tað gekk eisini væl og skrivliga próvtøkan bleiv avgreidd sum ætlað.

Kann ikki rósa bæði starvsfólkunum og næmingum nóg ofta. Haldi, at koronatíðin hesar seinastu gott og væl 15 mánaðirnar hevur víst okkum, hvussu fleksibul og áhugað øll eru fyri at finna pragmatiskar loysnir. Kann leggja afturat, at trýggir av fyra av næmingunum í

skiparaflokkinum, ið skuldu fáa handað prógv í dag, sita í sóttarhaldi í hesum døgum. Sum tað sær út, so eru vit tó spakuliga við at vinna á farsóttini, her um okkara leiðir, tí sum eg skilji á lagnum, so blíva flestu av hesum ungu, ið nú blíva smittað, ikki serliga sjúk av sóttini.

Vil takka lærarnum fyri holla undirvísing og próvdómarnum fyri rættvísa próvdøming. Vil eisini takka Próvstovuni, umsitingini og kantununi í skúlanum fyri væl frágingið arbeiði. Onkrir næmingar vóru ov stuttir hesaferð, men nú er ikki at falla í fátt, men bróta upp um armar og herja á aftur.

Fríløturnar undir Krákugjógv, í Nóatúni og við Áir mugu heldur ikki undirmetast. Tit hava knýtt vinarbond fyri lívið og koma óivað at mótast aftur bæði her heima og úti í stóru verð. Eri vísur í, at lívið bæði kemur at geva tykkum við- og mótgongd. Havið bæði beinini á jørðini, so skal tað nokk gangast tykkum væl.

Fari at enda at ynskja tykkum próvtakarum alt tað besta og takka tykkum fyri tíðina á Vinnuháskúlanum. Tit eru sjálvandi altíð hjartaliga vælkomin aftur til eitt prát og ein kaffimunn. Fleiri av skeiðunum, ið tit hava tikið, ganga út, og skulu tí endurnýggjast við jøvnum millumbilum. Alt tað besta og Guðs signing og blíðan byr í framtíðini.

Takk fyri.